

САОПШТЕЊЕ FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA / YEAR VII

SARAJEVO, 25.08.2015.

BROJ / NUMBER 7

INDEKS OBUJMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE U BOSNI I HERCEGOVINI ZA SRPANJ 2015. GODINE - PRETHODNI PODACI VOLUME INDEX OF INDUSTRIAL PRODUCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA JULY 2015 - PRELIMINARY RESULTS

Indeks obujma industrijske proizvodnje – ukupno

Ukupna desezonirana industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u srpnju 2015. u poređenju sa lipnjem 2015. bilježi rast za 1,7%.

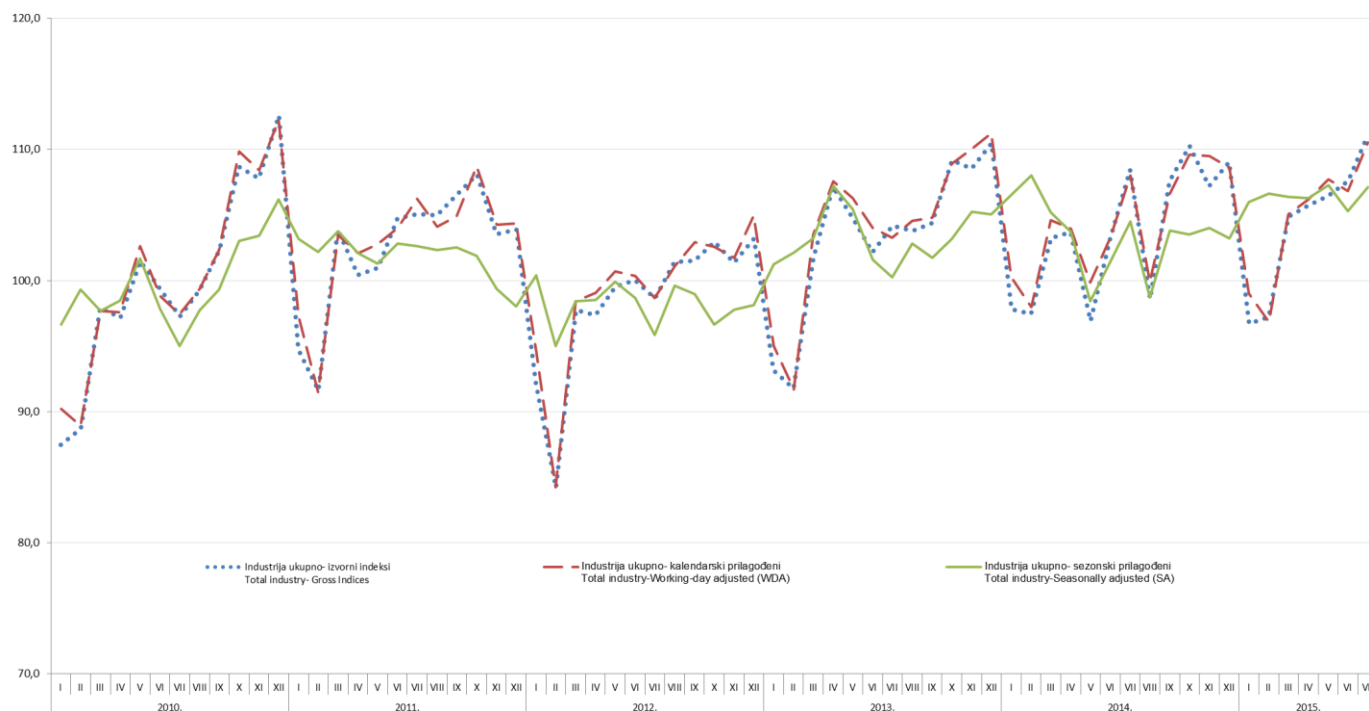
U srpnju 2015. u poređenju sa srpnjem 2014. industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođena, bilježi rast za 2,3%.

Industrial production volume index - Total

Total seasonally adjusted industrial production in Bosnia and Herzegovina in July 2015, compared to June 2015, is increased by 1.7%.

In July 2015, compared to July 2014, industrial production in Bosnia and Herzegovina, the calendar adjusted, is increased by 2.3%.

Grafik 1. Vremenska serija industrija ukupno - izvorni, kalendarski i sezonski prilagođeni indeksi: Siječanj 2010 - Siječanj 2015. (2010 = 100)
Graph 1. Time series for total industry - Gross, Working-day and Seasonally Adjusted indices: January 2010 -

Indeks obujma industrijske proizvodnje prema GIG agregatima

Mjesečna poređenja

U srpnju 2015. u poređenju sa lipnjem 2015. proizvodnja Netrajnih proizvoda za široku potrošnju veća je za 4,4%, proizvodnja Kapitalnih proizvoda veća je za 2,8%, a proizvodnja Intermedijarnih proizvoda veća za 0,6%, dok je proizvodnja Energije je manja za 0,8%, a proizvodnja Trajnih proizvoda za široku potrošnju manja je za 2,5%.

Godišnja poređenja

U srpnju 2015. u poređenju sa srpnjem 2014. proizvodnja Trajnih proizvoda za široku potrošnju je veća za 36,2%, Intermedijarnih proizvoda veća za 10,8%, Netrajnih proizvoda za široku potrošnju veća za 2,2%, a Energije veća za 0,4%, dok je proizvodnja Kapitalnih proizvoda manja za 13,3%.

Indeks obujma industrijske proizvodnje prema područjima KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2)

Mjesečna poređenja

Za područja KD BiH 2010. sezonski prilagođena industrijska proizvodnja u srpnju 2015. u poređenju sa lipnjem 2015. u području Proizvodnja i opskrba električnom energijom i plinom zabilježen rast za 6,8%, a u Prerađivačkoj industriji za 1,2%, dok je u području Vađenju ruda i kamena zabilježen pad za 2,3%.

Godišnja poređenja

U srpnju 2015. u poređenju sa srpnjem 2014. industrijska proizvodnja, kalendarski prilagođena, bilježi rast u području Vađenje ruda i kamena za 8,1%, u Prerađivačkoj industriji rast za 3,2%, a u Proizvodnji i opskrbi električnom energijom i plinom za 2,5%.

Indeksi obujma industrijske proizvodnje prema oblastima KD BiH 2010

Mjesečna poređenja

Promatrano po oblastima djelatnosti (stope izračunate iz sezonski prilagođenih indeksa) u srpnju 2015. u poređenju sa lipnjem 2015. najveći rast zabilježen je u oblasti 26 - Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda (90,6%), oblasti 30 - Proizvodnja ostalih transportnih sredstava (73,8%) i oblasti 33 - Popravak i instaliranje strojeva i opreme (38,0%). Najveći pad industrijske proizvodnje u srpnju 2015. u poređenju sa lipnjem 2015. zabilježen je u oblasti 08 - Vađenje ostalih ruda i kamena (9,2%), oblasti 12 - Proizvodnja duhanskih proizvoda (9,2%), i oblasti 29 - Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (7,7%).

Godišnja poređenja

Promatrano po oblastima djelatnosti (stope izračunate iz kalendarski prilagođenih indeksa) u srpnju 2015. u poređenju sa srpnjem 2014. najveći rast zabilježen je u oblasti 17 - Proizvodnja papira i proizvoda od papira (123,3%) i oblasti 31 - Proizvodnja namještaja (41,6%). Najveći pad industrijske proizvodnje u srpnju 2015. u poređenju sa srpnjem 2014. godine zabilježen je u oblasti 26 - Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda (44,3%) i oblasti 12 - Proizvodnja duhanskih proizvoda (40,4%).

Industrial production volume index, according to the MIGs

Monthly comparison

In July 2015, compared to June 2015, production of Consumer non-durables increased by 4.4%, production of Capital goods decreased by 2.8%. and production of Intermediate goods decreased by 0.6%, while production of Energy decreased by 0.8%, and production of Consumer durables decreased by 2.5%.

Annual comparison

In July 2015, compared to July 2014, production of Consumer durables increased by 36.2%, production of Intermediate goods increased by 10.8%, production of Consumer non-durables increased by 2.2%, and production of Energy increased by 0.4%, while production of Capital goods decreased by 13.3%.

Industrial production volume index, according to the KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

According to sections of KD BiH 2010, seasonally adjusted industrial production in July 2015, compared to June 2015 in section Electricity and gas supply decreased by 6.8%. in section Manufacturing increased by 1.2%, while in section of Mining and quarrying decreased by 2.3%.

Annual comparison

In July 2015, compared to July 2014, calendar adjusted industrial production increased in section Mining and quarrying by 8.1%, in section Manufacturing increased by 3.2%, while in section Electricity and gas supply increased by 2.5%.

Indices of industrial production according to NACE Rev. 2 divisions

Monthly comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from seasonally adjusted indices) in July 2015, compared to June 2015, the highest growth is recorded in the following divisions: division 26 - Manufacture of computer, electronic and optical products (90.6%) division 30 - Manufacture of other transport equipment (73.8%), and division 33 - Repair and installation of machinery and equipment (38.0%). The largest decline in industrial production July 2015, compared to June 2015, was recorded in the following divisions: division 08 - Other mining and quarrying (9.2%), division 12 - Manufacture of tobacco products (9.2%), and division 29 - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers (7.7%).

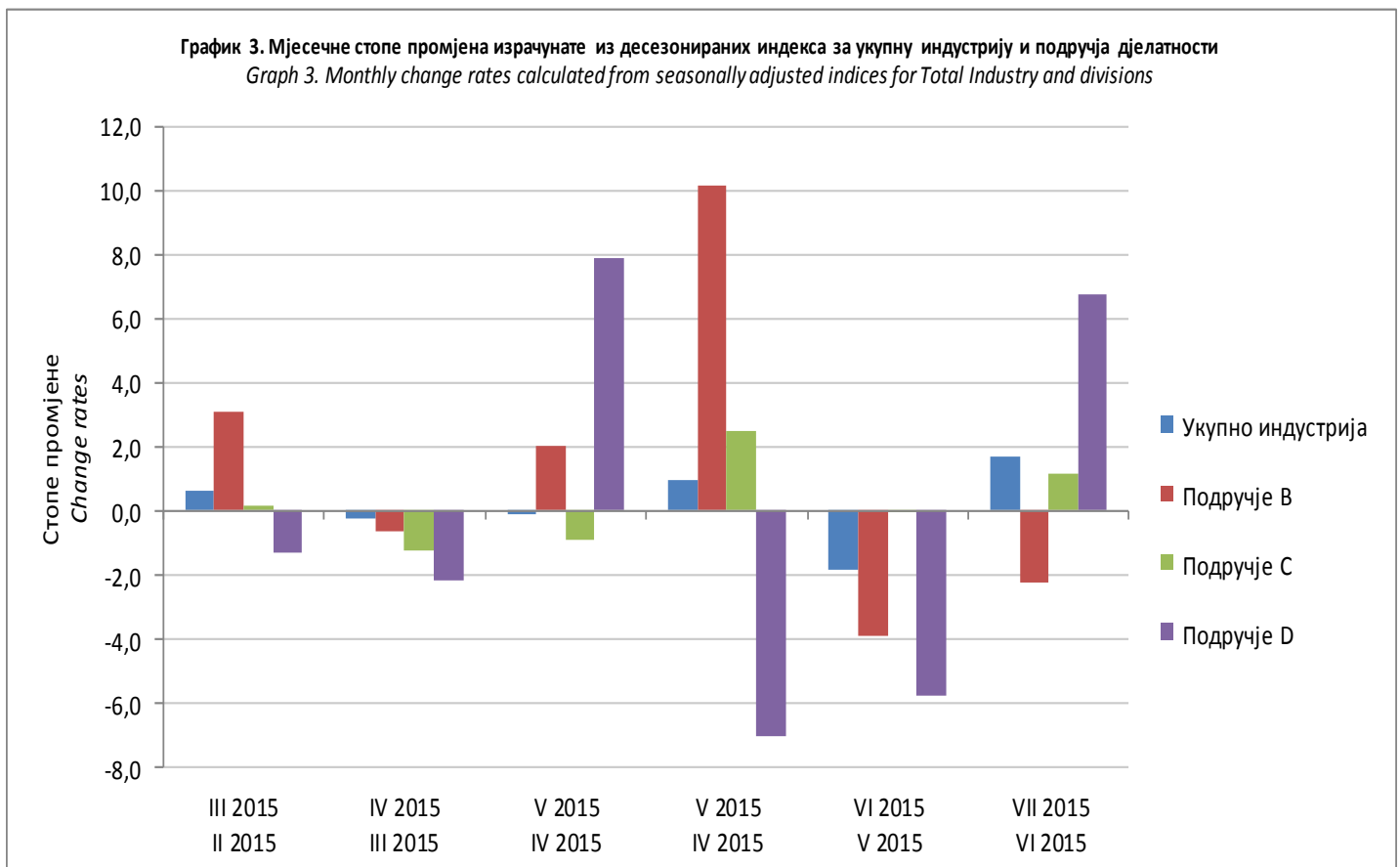
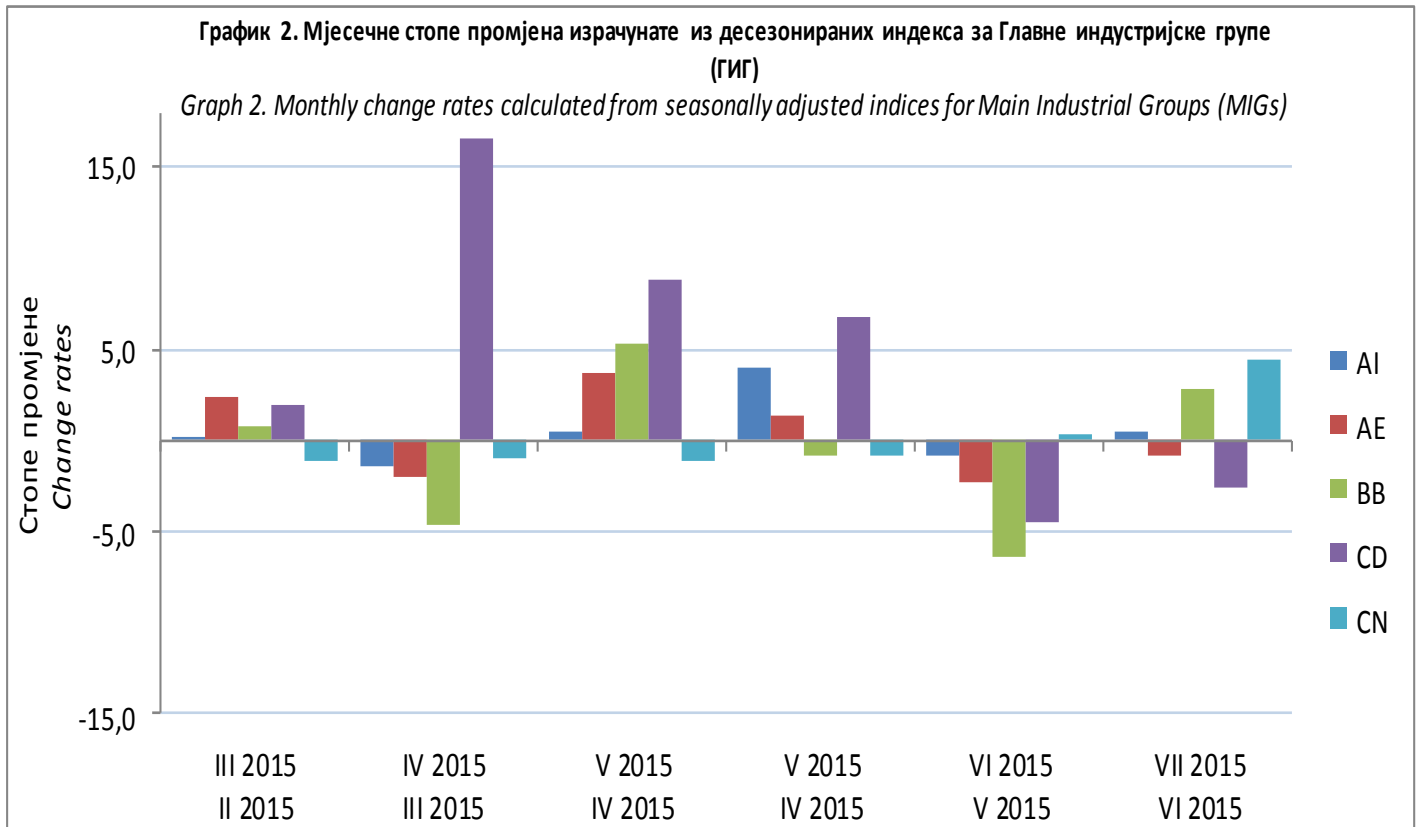
Annual comparison

Broken down by divisions of activities (rates are calculated from calendar adjusted indices) in July 2015, compared to July 2014, the highest growth is recorded in the following divisions: division 17 - Manufacture of paper and paper products (123.3%) and division 31 - Manufacture of furniture (41.6%). The largest decline in industrial production in July 2015, compared to July 2014, was recorded in the following divisions: division 26 - Manufacture of tobacco products (44.3%) and division 30 - Manufacture of tobacco products (40.4%).

ТАБЕЛА 1. МЈЕСЕЧНЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ ДЕСЕЗОНИРАНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЈУЛИ 2015.

TABLE 1. MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, JULY 2015

	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	
	I 2014	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	
Укупно индустрија	0,6	-0,3	-0,1	0,9	-1,8	1,7	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)							Main Industrial Groups (MIGs)
AI Интермедијарни производи	0,1	-1,4	0,5	4,1	-0,8	0,6	AI Intermediate goods
AE Енергија	2,4	-2,0	3,7	1,4	-2,2	-0,8	AE Energy
BB Капитални производи	0,7	-4,6	5,3	-0,9	-6,3	2,8	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	1,9	16,5	8,8	6,7	-4,5	-2,5	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	-1,1	-1,0	-1,1	-0,8	0,3	4,4	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БИХ 2010							NACE Rev.2 Sections and Divisions
B ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	3,1	-0,6	2,0	10,1	-3,9	-2,3	B MINING AND QUARRYING
05 Вађење угља и лигнита	-0,2	-2,9	5,5	12,8	0,2	-2,0	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала	-0,7	3,2	-6,5	-0,2	-1,5	11,8	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	16,1	-9,3	2,1	6,5	-13,7	-9,2	08 Other mining and quarrying
C ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	0,2	-1,2	-0,9	2,5	0,0	1,2	C MANUFACTURING
10 Производња прехранбених производа	-0,7	-0,5	0,5	-1,5	2,9	6,9	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	4,2	-4,1	-3,5	4,0	-5,6	3,5	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	-50,5	89,4	-5,1	-0,8	5,3	-9,2	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	-0,6	0,1	1,6	-1,1	2,6	-2,3	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	1,2	1,0	13,3	-14,5	14,0	-3,6	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	-2,6	0,4	3,7	-3,3	7,3	-1,1	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских	-6,6	2,8	7,0	1,8	7,9	-4,2	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	-0,3	-17,1	14,8	-1,4	4,2	27,9	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножаване снимљених записа	-9,4	27,0	5,3	-1,6	-12,1	16,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	14,4	6,9	9,8	10,8	4,1	3,8	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	-0,7	6,5	-12,4	19,0	-4,0	-3,6	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутичких производа и фармацеутичких препарата	-11,5	10,1	5,6	-11,2	3,2	7,6	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	0,6	2,6	1,0	9,2	-7,2	-1,8	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	-5,3	2,0	-8,8	6,4	-4,2	-4,2	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	-1,6	3,5	-5,7	2,1	6,9	-1,1	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	2,3	-0,1	6,1	-3,9	-0,7	-0,7	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара те електронских и оптичких производа	2,4	0,5	-12,4	-1,8	-32,3	90,6	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	11,4	0,8	-3,8	0,8	0,5	0,8	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.	9,1	-0,8	2,4	-6,2	1,9	-1,3	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	-10,9	17,0	1,9	-7,3	2,1	-7,7	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	-42,7	18,9	40,7	-24,1	-18,9	73,8	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	3,6	18,9	9,8	6,7	-4,9	-2,5	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	8,6	3,3	11,9	7,4	-12,1	2,7	32 Other manufacturing
33 Поправак и инсталирање машина и опреме	-4,5	-0,7	-5,1	44,1	-38,6	38,0	33 Repair and installation of machinery and equipment
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	-1,3	-2,2	7,9	-7,0	-5,8	6,8	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом	-1,3	-2,2	7,9	-7,0	-5,8	6,8	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

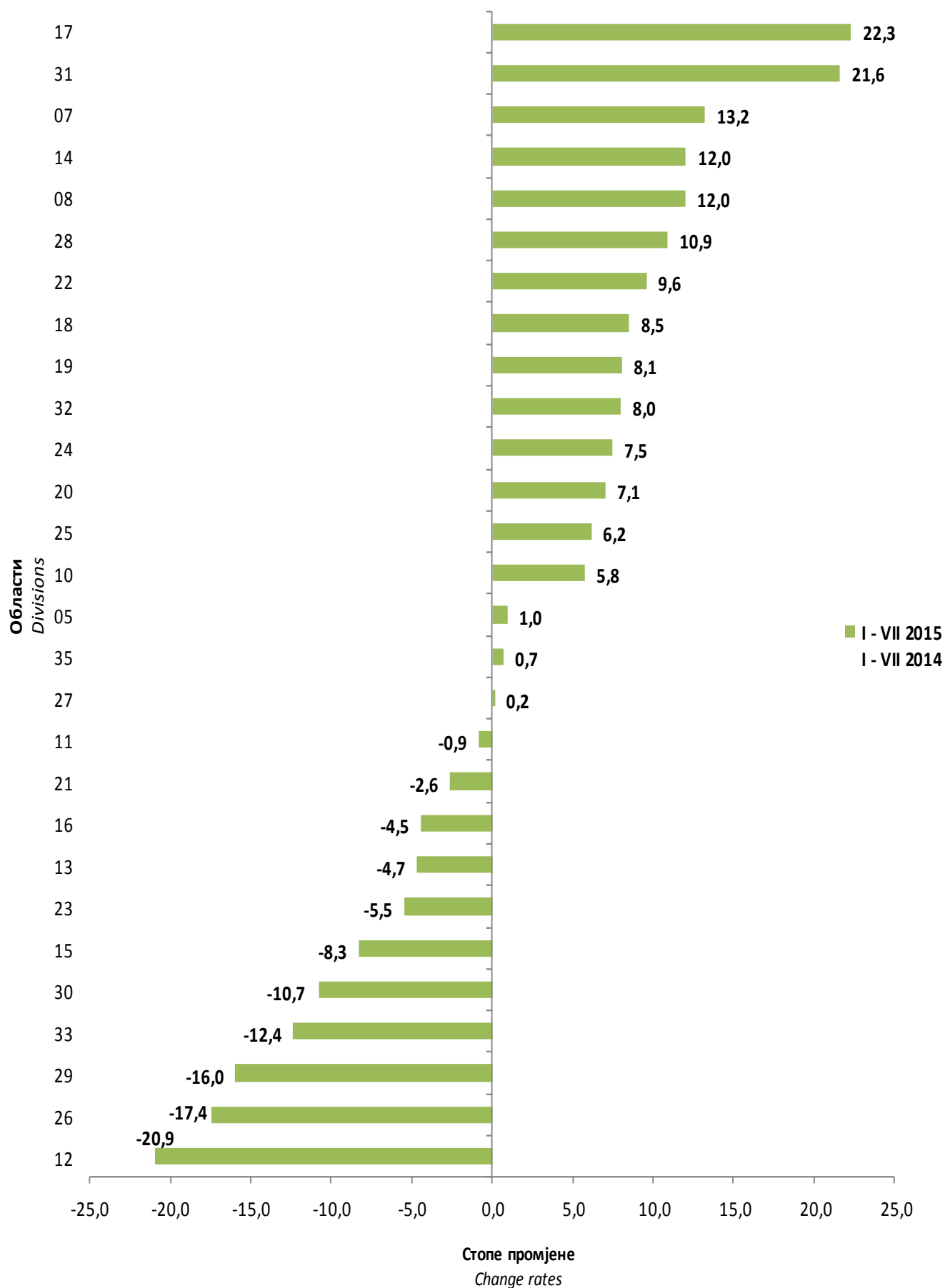
ТАБЕЛА 2. ГОДИШЊЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ КАЛЕНДАРСКИ ПРИЛАГОЂЕНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, ЈУЛИ 2015.

TABLE 2. YEAR-ON-YEAR GROWTH RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, JULY 2015

	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	I - VII 2015	
	II 2014	III 2014	IV 2014	V 2014	VI 2014	VII 2014	I - VII 2014	
Укупно индустрија	-1,1	0,4	2,2	7,9	3,5	2,3	2,0	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI Интермедијарни производи	1,0	0,0	3,2	18,6	12,5	10,8	6,9	AI Intermediate goods
AE Енергија	-4,0	1,7	3,5	8,6	0,4	0,4	0,1	AE Energy
BB Капитални производи	-4,9	-5,0	4,4	3,4	-4,5	-13,3	-4,2	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	-16,0	10,1	19,0	43,4	38,6	36,2	16,8	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	1,9	1,8	0,2	1,2	0,2	2,2	2,1	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БИХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
В ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	-7,8	-4,7	-1,7	31,0	14,1	8,1	3,4	B MINING AND QUARRYING
05 Вађење угља и лигнита	-10,8	-11,7	-7,0	23,6	23,0	9,4	1,0	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала	-0,3	15,9	15,7	76,7	-1,6	13,9	13,2	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	14,7	16,3	8,1	20,0	17,6	2,9	12,0	08 Other mining and quarrying
С ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	-0,1	2,0	1,6	9,5	7,6	3,2	3,3	C MANUFACTURING
10 Производња прехранбених производа	6,2	4,3	1,7	2,2	7,3	9,1	5,8	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	10,4	1,7	-7,0	8,2	-12,1	-1,2	-0,9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	-42,9	-4,2	-21,8	-23,9	-18,3	-40,4	-20,9	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	-3,4	-10,8	-4,1	-6,8	-1,9	-8,0	-4,7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	21,5	11,7	9,7	6,8	11,4	10,5	12,0	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	-11,5	-14,4	-12,7	-13,5	0,4	-0,6	-8,3	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских	-24,2	-19,1	-6,4	8,6	11,7	5,6	-4,5	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	6,1	-16,5	0,2	31,1	80,5	123,3	22,3	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампанье и умножавање снимљених записа	1,0	14,7	15,2	16,0	4,2	-7,5	8,5	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	20,4	73,6	-0,8	23,4	29,2	-11,5	8,1	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	15,5	7,8	-0,7	15,3	3,6	2,8	7,1	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутичких производа и фармацеутичких препарата	-22,1	9,3	15,8	-0,2	-12,1	3,8	-2,6	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	4,6	2,0	4,4	26,8	9,4	3,0	9,6	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	-32,2	-13,6	-10,8	21,3	6,1	-1,2	-5,5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	11,9	9,8	4,4	6,6	16,3	5,3	7,5	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	3,8	2,0	12,4	14,1	5,6	3,4	6,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара те електронских и оптичких производа	6,2	27,1	14,4	11,5	-72,8	-44,3	-17,4	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	11,0	-7,3	-9,1	-0,4	5,0	4,2	0,2	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.	25,3	23,1	26,6	5,4	12,0	-10,9	10,9	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	-26,4	-13,7	-9,9	-10,3	-12,3	-23,9	-16,0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	-61,7	-8,8	83,6	-38,1	-69,8	29,5	-10,7	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	-13,7	14,5	24,6	52,2	45,3	41,6	21,6	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	21,3	21,2	45,0	-11,2	-7,0	-8,7	8,0	32 Other manufacturing
33 Поправак и инсталирање машина и опреме	-33,9	-26,8	-20,1	33,6	-12,5	-0,3	-12,4	33 Repair and installation of machinery and equipment
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	-2,9	0,9	9,9	1,8	-9,5	2,5	0,7	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом	-2,9	0,9	9,9	1,8	-9,5	2,5	0,7	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

График 4. Годишње стопе промјене индустријске производње из календарски прилагођених индекса, I - VII 2015 / I - VII 2014

Graph 4. Year-on-year change rates of industrial production from working-day adjusted indices, I - VII 2015 / I - VII 2014

ТАБЕЛА 3. ИЗВОРНИ ИНДЕКСИ ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ - УКУПНО, ПРЕМА ГИГ, ПОДРУЧЈИМА И ОБЛАСТИМА КД БИХ 2010 (NACE Rev.2), ЈУЛИ 2015.

TABLE 3. GROSS VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION - TOTAL, ACCORDING TO MIGs, KD BiH 2010 (NACE Rev.2) SECTIONS AND DIVISIONS, JULY 2015

	Struktura Structure	VII 2015 • 2014	VII 2015 VII 2014	I - VII 2015 I - VII 2014	
Укупно индустрија	100,00	107,2	102,4	102,6	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)					Main Industrial Groups (MIGs)
AI Интермедијарни производи	32,13	116,0	110,1	106,6	AI Intermediate goods
AE Енергија	35,65	94,9	100,4	100,2	AE Energy
BB Капитални производи	7,56	99,1	85,6	94,9	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	2,91	115,3	125,9	110,4	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	21,75	116,1	102,8	102,6	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БИХ 2010					NACE Rev,2 Sections and Divisions
В ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	13,19	109,8	106,4	102,7	B MINING AND QUARRYING
05 Вађење угља и лигнита	9,89	104,4	105,6	99,2	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала	1,93	134,2	114,0	113,2	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	1,37	114,4	104,1	112,5	08 Other mining and quarrying
С ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	62,80	112,6	102,9	103,3	C MANUFACTURING
10 Производња прехранбених производа	8,83	119,6	107,9	106,1	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	3,10	124,1	99,3	100,0	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	0,53	118,1	98,4	100,7	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	1,68	102,9	99,3	98,5	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	2,26	113,5	110,1	111,9	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	3,60	112,0	99,1	91,6	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских	4,18	112,5	104,1	94,9	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	2,25	146,9	227,3	126,5	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	1,35	108,8	91,2	108,6	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	1,75	85,9	66,0	97,0	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	2,91	108,1	103,1	109,3	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	1,39	94,7	104,9	97,7	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	3,38	113,2	102,1	109,0	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	3,42	119,4	99,4	95,0	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	5,55	112,9	106,4	107,6	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	7,06	108,0	103,3	106,1	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунарске електронике и оптичких производа	0,32	57,0	40,3	62,7	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	1,42	106,8	107,5	104,9	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.	1,81	109,0	88,8	108,9	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	1,78	87,2	75,8	84,0	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	0,27	76,2	78,3	85,4	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	2,71	120,6	131,7	115,4	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	0,42	128,8	88,0	111,4	32 Other manufacturing
33 Поправак и инсталирање машина и опреме	0,83	103,0	95,5	84,7	33 Repair and installation of machinery and equipment
Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев гране 35.3 - производња и снабдијевање паром и климатизација)	24,01	91,7	102,5	100,9	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
35 Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом	24,01	91,7	102,5	100,9	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Počevši sa priopćenjem za ožujak 2013. promijenjen je koncept objavljivanja rezultata indeksa industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Agencija za statistiku BiH i entitetski zavodi za statistiku su uskladili prezentaciju i interpretaciju indeksa industrijske proizvodnje s onom koja je propisana EU uredbama o kratkoročnim poslovnim statistikama i preporukama Eurostata o publiciranju indeksa industrijske proizvodnje. Uredbe i preporuke su namijenjene državama članicama EU, kao i zemljama koje su u procesu pridruživanja, a u cilju harmoniziranog izračuna i prezentiranja ovog pokazatelja.

Stoga su svi rezultati indeksa industrijske proizvodnje (industrija ukupno, agregati po industrijskim djelatnostima i specijalni GIG agregati) u priopćenju tabelarno prezentirani u tri oblika:

- Desezonirani pokazatelji
- Kalendarski prilagođeni pokazatelji
- Izvorni indeksi industrijske proizvodnje

Sukladno pomenutim preporukama, indeks industrijske proizvodnje se tumači:

- Mjesečnom stopom rasta izračunatom iz desezoniranih indeksa
- Godišnjom stopom rasta izračunatom iz kalendarski prilagođenih indeksa

Iz tog razloga komentari dati na samom priopćenju ne uključuju komentare za Izvorne indekse.

Izvorni indeksi u priopćenju se prikazuju tabelarno na način na koji su prikazivani u dosadašnjim priopćenjima radi održavanja dosljednosti prema prethodno objavljenim serijama. Spomenuti koncept indeksa zadržati će se u priopćenju u duljem prijelaznom razdoblju isključivo radi korisnika podataka koji su navikli na takav način prezentiranja indeksa industrijske proizvodnje, a koji se nije mijenjao dugi niz godina.

Metod računanja i bazna godina

Indeksi industrijske proizvodnje izračunavaju se korištenjem Lasperove formule. Nova bazna godina za koju je utvrđen sustav pondera u BiH je 2010. i primjenjuje se u obračunu indeksa od siječnja 2013. EU Uredbom (EK) broj 472/2008 propisana je primjena bazne 2010 godine od siječnja 2013. u zemljama EU. Koncepti, definicije i metodologija koji se koriste za izračun indeksa industrijske proizvodnje su usklađeni sa EU propisima u domenu kratkoročnih statistika (EU STS - Short Term Statistics).

Osnovne informacije o indeksu industrijske proizvodnje i kratka metodologija izračuna prikazane su u dokumentu "Metodološki nputak za izračun indeksa fizičkog obujma industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini – (MD 29)" koja je dostupna na web stranici Agencije za statistiku BiH: <http://www.bhas.ba> u sekciji industrija.

Standardi i klasifikacije

Za prikupljanje podataka, izračun indeksa i objavljivanje rezultata industrijske proizvodnje od siječnja 2013. koriste se novi standardi: BiH klasifikacija djelatnosti KD BiH 2010 (bazirana na EU NACE Rev.2.) i BiH nomenklatura industrijskih proizvoda NIP BiH 2010 (bazirana na EU PRODCOM listi 2010).

NOTES ON METHODOLOGY

Starting with the Press Release for April 2013, the concept of publishing the results of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina is changed. Agency for Statistics of BiH and entity institutes for statistics harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Therefore, all the results of the industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms:

- *Seasonally adjusted indicators*
- *Working-day adjusted indicators*
- *Original (gross) production indices*

In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by:

- *Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices*
- *Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices*

For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

Calculation method and base year

Industrial production indices are calculated using the Laspeyres formula. The new base year, for which the weighting system is established in BiH, is 2010 and it is used in calculation of indices since January 2013. EU Regulation (EC) No 472/2008 stipulates the use of base year 2010 from January 2013 in EU countries. Concepts, definitions and methodology used for calculating the industrial production index are harmonized with EU Regulations in the field of EU STS - Short Term Statistics.

The basic information on BiH industrial production index and short methodology are presented in the publication "Methodological guidelines for the calculation of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina (MD 29)", which is available on the website of the Agency for Statistics of BiH: <http://www.bhas.ba> in Industry section.

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index from January 2013, new standards are used: BiH Classification of Activities KD BiH 2010 (based on the EU NACE Rev. 2.) and BiH Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 (based on the EU PRODCOM list 2010).

Prikupljanje podataka

Federalni zavod za statistiku FBiH (FZS FBiH), Republički zavod za statistiku RS (RZS RS) i Ekspozitura Agencije za statistiku BiH u Brčko Distriktu (EBD) provode mjesečno istraživanje industrijske proizvodnje na područjima njihove odgovornosti koristeći zajednički upitnik (IND-1) i usuglašeni naputak za popunjavanje. Kroz ovo istraživanje prikupljaju se podaci o obujmu proizvodnje na razini pojedinačnog proizvoda, definiranog u NIP BiH 2010. Statističke institucije vrše ulaznu kontrolu i editiranje ulaznih podataka koje koriste za računanje indeksa i dostavljaju podatke Agenciji. Agencija izračunava i objavljuje indekse za razinu BiH i za Brčko Distrikt.

Rokovi dostavljanja prvih (preliminarnih) podataka BHAS-u su:

- FZS FBiH - do 17. u mjesecu za prethodni mjesec
- RZS RS - do 19. u mjesecu za prethodni mjesec
- EBD - do 18. u mjesecu za prethodni mjesec

Rok za dostavljanje revidiranih podataka je mjesec dana nakon roka za preliminarnu podatke. Podaci za siječanj dostavljaju se sa nekoliko dana zakašnjenja zbog neophodnih godišnjih preračunapodataka.

Obuhvat mjesečnog istraživanja po ekonomskim djelatnostima

Indeks obujma industrijske proizvodnje (IPI) obuhvata djelatnosti koje su razvrstane u sljedeća područja KD BiH 2010:

- B - Vađenje ruda i kamena
- C - Prerađivačka industrija
- D - Proizvodnja i opskrba električnom energijom i plinom

Suglasno EU STS propisu br. 1165/98 i 1893/2006 sljedeće djelatnosti ne ulaze u obračun indeksa industrijske proizvodnje:

- Oblast 36 - Sakupljanje, prečišćavanje i opskrba vodom
- Grana 35.3 - Proizvodnja i opskrba parom i klimatizacija

Agregati glavnih industrijskih skupina (GIG)

Indeksi za GIG agregate izračunavaju se na istim metodama kao i indeksi po djelatnostima, samo se proizvodi grupiraju prema pretežnoj uporabi proizvoda unutar oblasti i grane djelatnosti iz klasifikacije KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2). Za izračun indeksa za GIG agregate (EU MIGs) primijenjuju se nove definicije radi usklađivanja sa statističkim standardima EU.

- **AI - Proizvodi za međufaznu potrošnju:** oblasti i grane KD BiH 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 i 27.9
- **AE - Energija:** oblasti KD BiH 2010: 05, 06, 19 i 35 (isključujući 35.3)
- **BB - Kapitalni proizvodi:** oblasti i grane KD BiH 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 i 33
- **CD - Trajni proizvodi za široku potrošnju:** oblasti i grane KD BiH 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 i 32.2
- **CN - Netrajni proizvodi za široku potrošnju:** oblasti i grane KD BiH 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 i 32.9

Data collection

Institute for Statistics of Federation of BiH (FZS FBiH), Institute for Statistics of Republika Srpska (RZS RS) and the Agency for Statistics of BiH Branch office in Brcko District (EBD) conduct monthly survey on industrial production in their competence areas using a common questionnaire (IND-1), as well as unified Instruction for filling in the questionnaire. Through this survey, data are collected on the production volume at the level of individual products, as defined by NIP BiH 2010. Statistical institutes perform input control and editing of input data and use it to calculate the indices and submit data to the Agency. The Agency calculates and publishes indices for BiH and Brcko District.

The deadlines for submitting the preliminary data to the BHAS:

- *FZS FBiH - by the 17th in a month for the previous month*
- *RZS RS - by the 19th in a month for the previous month*
- *EBD - by the 18th in a month for the previous month*

The deadline for submitting the revised data is one month after the deadline for submitting the preliminary data. Data for January are delivered with a few days of delay because of the necessary annual recalculations of the data.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

- *B - Mining and quarrying*
- *C - Manufacturing*
- *D - Electricity and gas supply*

In line with EU STS Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

- *Division 36 - Water collection, treatment and supply*
- *Group 35.3 - Steam and air conditioning supply*

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

- **AI - Intermediate goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9
- **AE - Energy:** the KD BiH 2010 divisions: 05, 06, 19 and 35 (exl. 35.3)
- **BB - Capital goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33
- **CD - Consumer durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2
- **CN - Consumer non-durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 and 32.9

Prikazivanje serija indeksa

Sukladno preporukama Eurostata, desezoniranje i kalendarsko prilagođavanje se vrši metodom TRAMO-SEATS u DEMETRA okruženju na mjesečnoj seriji izvornih indeksa industrijske proizvodnje. Produžavanje serije indeksa dodavanjem novih mjesečnih zapažanja za svaki idući mjesec može, zbog karakteristika primijenjene metode, prouzrokovati ispravke već objavljenih desezoniranih i kalendarski prilagođenih indeksa za nekoliko mjeseci unazad.

Desezonirani indeksi

Pojam desezonirani indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za sezonu i kalendarske dane. Sukladno preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od prethodnog mjeseca (mjesečno poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u desezoniranom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Kalendarski prilagođeni indeksi

Pojam kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijeva da su podaci prilagođeni za utjecaj kalendarskih i radnih dana. Sukladno preporukama Eurostata podaci koji se upoređuju s podacima od istog razdoblja prethodne godine (godišnje poređenje prema terminologiji i praksi Eurostata) prezentiraju se u kalendarski prilagođenom obliku indeksa industrijske proizvodnje ili iz njih izračunanih stopa rasta.

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in DEMETRA environment on the monthly series of original industrial production indices. Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics, cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 220 626 * Telefaks /Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.ba * Internet stranica Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara zamjenik direktora Fadil Fatić
Person responsible: Mr. Fadil Fatić, Deputy Director

Saopštenje priredili: Fahir Kanlić, Radomir Mutabdžija, i Belma Mesihović
Prepared by: Mr. Fahir Kanlić, Mr. Radomir Mutabdžija, and Ms. Belma Mesihović

Štampa: 30 primjeraka
30 copies printed

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
